

Előfizetési díj: Postán vagy Pénzt. házból küldve: egész évre 5 ft., félre 2 ft. 50 kr. negyed évre 1 ft. 25 kr. Egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Szádelny-lár.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára: Egy öt hasznos példát sor egyszeri megjelölésért 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szerért 4 kr. Izeleendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj izeleendő. A nyilatkozó 1 példát 10 kr. A hirdelési díj előre izeleendő.

SZERKESZTŐI IRODA: Ó-pósta-utca 16-ik szám. Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL: János-utca 8-ik szám.

A gazdák megmentésére.

A gazdaközönség bajai fog a képviselőház foglalkozni a napokban, minthogy a földművelésügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása vette kezdetét. Itt van tehát az alkalom, hogy a mult öszsön tartott mező-gazdasági kongresszuson a válság súlyának enyhítésére ajánlt módokot fellet a képviselőház és kormány itéletet mondjon, megvalósításához fogjon, ha egyért vele, ajánljon jobbat, ha tud. E kettő között lehet csak választás, mert nem érdemi meg a holnapi napot a kormány, ha egy országos baj felett, melyen már évek óta tépelődik és disputál a sajtó, a politikusok és a gazdaközönség, átsurranik néhány üres frázissal, hogy minden a régiben maradjon.

Gabona-termelésünket az olcsó árak, a n adó, s a magas termelési költségek tönkretették, a föld őserreje kivészesben, s nincs oly virágzó állattenyésztésünk, melynek révén a föld termőképességét, emelhetnők. Gazdáink eladósodtak, az uszora aláásta az egész birtokos osztályt, a termelési mellékágak, alig honosulhattak meg, borterelésünket a filloxera, s a boryártók t ttek tönkre, szóval a válság általános, kihát a nagy és kisbirtokosokra s olt urbéni telkekre egyaránt. S ha egyszer a termelő osztály tönkremegy teljesen, akkor megrendül az egész ország, mert minálunk a nagy beamter-sereg ép úgy a birtokos osztályra támaszkodik, mint a katonaság, az iparos, kereskedő csak úgy boldogulhat, ha a termelőnek pénze van.

Ily körülmények közt tovább késelekedni az orvoslást húzni halasztani bünső könnyelműség, mely keserűen boszulja meg magát. És mégis évek óta írnak e tárgyról a lapok, hosszú tárgyalásokon sorolják el panaszait a sazkgyűlések, kérvényeznek a törvényhatóságok, beszélnek a parlamentben is róla évről-évre, a kormány meghallgatja a panaszt, de nem tesz semmit. A végrehajtók dobognak szerte az országban, az apai öröktükből kilicizált bukott urak külön proletariátussá nőtték ki magukat s ellepek a hivatalok előszobáit. S ha ez így van ma, miként lesz évek mulva?

S hol keressen orvoslást a gazda-

közönség e válság ellen, mint az állannál. S mégis most, midőn már fejkünk felett ég a ház, a kormány prolóngálja a gazdasági kiegyezést, a vámközösséget s gazdáinknak naponként élesbülő panaszára rá sem hederit. Az ellenzéknek kellett indítványozni a gazdakongresszust, az ellenzéknek kellett felkarolni a gazdaközönség mozgalmát, s neki kellett évről-évre provokálni a gazdasági vitát a képviselőházban. A kormány a liberális nemzetgazdasági teoriáknak, az európszerte diskreditált manchester-politikának követője, s ezért visszautasít minden oly förekvést, mely a földvédelemmel, az agrárpolitikával áll kapcsolatban.

A kormány bizonyára most is el akarja útni a gazdák panaszát. Hisszük azonban, hogy az ellenzék résen lesz, és ha nem ad programot a kormány a válság megszüntetésére, fog adni az ellenzék. Hanem ez szomorúan jellemzi annak a kormányának tehetetlenségét, melyben ott ül Széchenyi Pál gróf, ki a gazdákör megalakulásakor egyike volt a gazdaközönség érdekeit pártfogoló becsületes politikuskainknak, kik az agrár-kérdések felvetésére irányt adtak a bajokból való szabadulásra.

A volt agrárius Széchenyi, ma megvalósíthatná mindazt, amivel magának népszerűséget és hatalmat szerzett, s ha nem teszi, akkor csak annak adja jelét, hogy a hatalomért elveket esereelő Tisza benne jó eszközt nyert ugyan, de a magyar közönségnek az ő minisztersége csak kárára van.

Védelem a zaklatások ellen. A függetlenségi és 48-as párt — mint értesülünk — elhatározta, hogy a bélyeg és jogilletékek beszédese körül országosan tapasztalt visszaélések ellen nem csak beszél, hanem tenni fog. Megbáta tehát György Elekot, hogy a bélyeg és jogilletékek behajtásáról törvényjavaslatot készítsen, melyet a párt nevében fog aztán benyújtani, hogy ekként kézzelfoghatólag legyen felmutatva az országának, miszerint a kormány rossz akarata és a kormánypárt semmi közérdekekkel sem gondolása hiúsítja meg a zaklatott állampolgárok védelmét.

Országgyűlés.

Érdekes és látogatott ülése volt ma egy hete szombaton a képviselőháznak, melyen folytatták a pénzügyi tärca köz-

vetésének tárgyalását. Herman Ottó, pártunk tagja, a költségvetés tárgyalásánál szellemes és általános figyelmet érdemlő beszédet mondott. Nagy hatással beszélt Ugron Gábor a kultuszminiszter választára, melyet többi az eladósodott nagyváradi püspökség ügyében adott Ugron interpellációjára. Ugron a miniszter föllettes és jókedvű választát teljesen tönkretette. Rög-tönzött beszéde, mely amellet hogy tartalmas volt, a csattanós és szellemes érvek előadásával és szónoki elrendezésével igazán nagy és általános hatást keltett. Ugron az ő szónoklati hatvágaival, férfias nyíltságával, és ellenfeleiben valósággal félelmet gerjesztő szenvedélyes, de bizonyos határt respektáló modorával a ház első rangú szónokai közé küzdötte fel magát. — Ugyanek a mai ülésen választott Széchenyi Pál gróf kereskedelmi miniszter a kézesök dolgában hozzá intézett interpellációkra.

A förendiház hétfői ülésén nagyon érdekelten tárgyolt napirenden, de föllette érdekesen kezdődött Andrássy Gyula gróf, a volt külügyminiszter interpellálta Tisza Kálmán miniszterelnököt a keletreméliai kérdésben. A régóta hallgató Andrássy felszólalása természetesen mindenkit meglepett, csak a miniszterelnököt nem, ki előre volt értesítve az interpellációról, de meg sem adott arra érdemleges választ. Tisza nem volt oly udvarias Andrássy irányában, mint a francia-német háborúk Andrássy Tisza irányában. Tisza, mint az ellenzék vezére interpellálta akkor Andrássyt, mint miniszterelnököt, hogy monarehiánk mily állást foglal el a francia-német háboruban. Andrássy legott Bésbe utazott a választást, hogy Tiszának válaszolhasson. Tiszának is lett volna ideje tudakozódni a külügyi kormánynál és érdemleges választ adni Andrássy interpellációjára, de nem tette, vagy nem tette. Andrássy interpellációja annyiban ellenzék, hogy helyteleníti a külügyi kormány politikáját. Valódi célja pedig az volt az interpellációknak, hogy a felelősséget elhárítsa magától, oly kérdésről lévén szó, melynek bölesejét ő is ringatta. Andrássy interpellálásának híre számos képviselő sietett a képviselőházból a förendiházba.

A képviselőházban belekaptak a közmunka- és közlekedésügyi tärca költségvetésének tárgyalásába.

A képviselőház keddi ülésén Gyulai Pál a förendiház tagja utóljára hozta a képviselőházba kardosan és attilasan a förendiház üzenetét. A szép, régi és magyaros szokást ezuttal utóljára gyakorolták. A képviselő megjeleneztek Gyulait. Különbön folytatták a közlekedési tärca költségvetésének tárgyalását. Lázár Adam és Dobranszky Péter közt éles jellegű szóváltás merült fel. Az ülés végén Tisza Kálmán miniszterelnök három interpellációra válaszolt.

A förendiház szintén tartott rövid ülést.

„Dunántúli magyar közművelődési egyesület” ALAPSZABÁLYAINAK tervezete.

I. Általános határozatok.

1. §. Az egyesület címe: „Dunántúli magyar közművelődési egyesület,” — peeséje pedig magyarország ezimere körirában az egyesület fentírt címeivel.

2. §. Az egyesület székhelye Pécs, — hivatalos nyelve a magyar, területé ezimere képest az egész „Dunántúl” azaz Baranya, Esztergom, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém és Zala vármegyék, — úgy Győr, Komárom, Pécs, Sopron és Székesfehérvár szab. kir. városok területe.

3. §. Az egyesület célja Dunántúl a hazafiságnak nemzeti irányú művelődés által való fejlesztése, és a Dunántúl lakó magyarok nemzetiéneke megóvása, — és pedig egyházak segélyezése, kisedevők, nép- és polgári iskolák segélyezése, esetleg létesítése, népkönyvtárak és olvasó körök alkotása, valamint hazafias iratoknak terjesztése, megfelelő irányban működő hazafias erőknek az egyesületbe való bevonása s mindazon, a törvényekkel megengedett intézkedések által, melyek e § ban jelzett cél előmozdítására szolgálnak. — A kisedevők nép- és polgári iskolák létesítése vállás és közoktatási m. kir. miniszteriumhoz előzetesen bejelentendők.

4. §. A 3. § ban körülírt cél megvalósításához szükséges vagyon forrásai: a) örökös és alapító tagok alapítványai; b) rendes és pártoló tagok díjai; c) önkéntes adományok és hagyományok; d) gyűjtések; e) jótékonykezü előadások és engedélyezett sorsjátékok jövedelmei.

II. Védnök.

5. §. Az egyesület védnökét, a közgyűlés élete hosszaiag választja meg.

III. Szervezet és igazgatás.

6. §. Az egyesület önként vállalkozó tagokból alakul.

Az egyesület tagja lehet a magyar korona területén törvényesen fenálló minden testület s a magyar állam kötelekibe tartozó minden férfi és nő, ha felvételüket az illetékes választmány egyenesen meg nem tagadja. Sem a felvétel, sem az elutasítás nem okadatolandó. Külföldiek tagokká csak a belfüggetlen miniszterium engedélye alapján lehetnek.

A dunántúli néptanítók tagsági díj nélkül is lehetnek rendes tagok.

A felvétel gyűjtő ívek aláírása, egyes tagok ajánlata, vagy irásban való közvetlen jelentkezés folytán Pécs szab. kir. város és Baranya vármegye területén az igazgató választmány, a többi törvényhatóságok területén pedig az ott működő vi-

Igazgyöngy-e, vagy üveg?

— Egy elhunyt barátom irataiból. —

Novellette. Közli: Dörner Pál. (Folytatás és vége)

Pabát-Moáb valami csudás, jótékony mezeget érzett a szivében: hogy ő is áldozhat Izrael oltárán! Maga sem tudta, miért örül ennek.

Oh! de az az átkozott, józan, világos ész! A másik óra alatt már megmagyarázta, neki, Hogy ha az a szép fiatal leány Jeruzsáleben maradna is, vajon támadhatna-e a szivében szerelem egy püposhátu, csf nyomorék iránt?

Szegény Moáb!

Ez az egy gondolat ismét ledöntötte keblében azt a szentgyálmát, aminek alapját a proféta rakta le. És amit a néma sivatag beszéde felépitett...

Reggel Sérája is, meg a püposhátu is már jókor talpon volt: ez hogy betegét látogassa és aztán visszatérjen anyjához, kivel már napok óta nem beszélt; a proféta pedig, hogy Izraelt tovább vezérelje az uton, mely az ígért földre vezet.

Az estéli áldozat órája volt.

A szent város új templomából a papok hymnus-énekése hallatszott. Valami megragadó, büvös, szent ének: A Siomnak hegyén, Úr-Isten, tiéd a dicséret!...

A templom előtt az áldozatot füstje szállt kavargva az ég felé.

déki választmány által titkos szavazás utján szótöbbséggel történik.

7. §. Az egyesület tagjai:

a) Tiszteleti tagok, kiket a közgyűlés az egyesület céljának előmozdítása körül szerzett érdemeikért e címmel kitüntet.

b) Örökös tag mindazon jogi személy vagy testület, mely legalább 300 frittal, vagy

c) alapító tag ki legalább 50 frittal járul az egyesület alapítókéje gyarapításához.

d) Rendes tag, ki a felvétel évenek január 1-től számított 6 éven megállapított tagsági idő alatt évenként 1 fritt tagdíjat fizet, vagy e kötelezettségét a jelzett időtartamra egy öszsgeben fizetendő 5 frittal megváltja.

8. §. Az előző § b) és c) pontja alatt jelzett alapítványok 3 év alatt készpénzben, — árfolyam szerint számított óvadékképp elfogadott értékpapirokban, vagy végül jelzálogilag biztosított, 6% val kamatozó s az elfogadás napjától legkésőbb 6 év alatt lejáró magánkötvényekben tehetők le, mely utóbbiak elfogadhatósága felett, az igazgató választmány határoz.

Az évi rendes tagdíjak évenként február hó végéig, illetőleg a felvételtől számított 2 hó alatt fizetendők be.

E határidő elmulasztása esetén az egyesületnek jogában áll követeléseit 6% kamatokkal együtt bármely szabadon választandó sommas- vagy községi bíróság előtt az adós, illetőleg annak örökösei ellen per utján érvényesíteni.

9. §. A tiszteleti, örökös, alapító és rendes tagok tanácskozás, indítványozás és választás jogával bírnak a közgyűlésen. — Testületek s társulatok jogaikat egy meghatalmazott képviselő által gyakorolhatják.

10. §. Minden tag jogosult új tagokat felvételre ajánlani, s az egyesület céljának megfelelő javaslatokat irásban foglalta az illetékes választmány elé terjeszteni.

11. §. Minden tag köteles az alap- és ügyviteli szabályokat, valamint a hozandó határozatokat pontosan megtartani. Az egyesület minden tagjának hazafias feladata, hogy tagokat gyűjtsen tőrekedjék, az egyesület tevékenységét kívánó körülményeket, nemkülönben az egyesület céljával ellenkező törekvéseket vagy jelenségeket illetékes választmányának tudomására juttassa.

12. §. Az egyesületi tagság megszűnik: a) elhalálozás, b) az egyesület tagjai közül való kizárás, c) a kötelezettségi időtartamuk lejárta, d) csőd vagy jogerős büntető ítélet következtében. Akí a kötelezettségi idő lejártától számított 30 nap alatt kilépéséről az illetékes választmányt irásban nem értesíti, tagsági kötelezettsége további 6 évre érvényben marad.

13. §. Az egyesület ügyeit intézik a) a közgyűlés, b) az igazgató választmány; c) a tiszviselők, végül d) a törvényhatóságokban működő vidéki gyűlések és választmányok.

hátra volt: az áldozat a szabadtérsé, mint a nép hitte; az engesztelő áldozat, látj a proféta mutatott be a Jehovának, aki erős és boszuló isten, aki meglátogatta az atyáknak vétkeiket a fiakban és leányokban a harmadik és negyedik nemzetséig!

De a nép már tudta, Sérája már megmondta, hogy a Jehova mit kíván a szabadtérsé: hogy az idegen nőket viszsza kell küldeniök atyáik házába! És az egész Izrael sirt a templom előtt.

Mikor aztán az utósó máglya tiszke is elhamvadt, megindult a szomorú menet a város kapui felé. Az Izrael férfiai elszakadtak a feleségeiktől és a leányaiktól — örökre! Hogy elfordítsák a Jehova-Isten haragját. — Mennyi könybe, mennyi jajszóba került ez!...

Az utósó kapu fölött a falon ott állt Pabát-Moáb is és semmitmondó arezeal nézte a távozókat.

Csaknem a menet vége felé jött Páshur felesége a leányaival, Adájával, aki már akkor teljesen felépült és olyan volt, min egy nyúl, szép rózsza. — A püposhátu, kit a nők nem láthattak, addig nézte őket, mig alakjaik végképen el nem tűntek a távol és az est homályában, akkor arczaéhoz emelte sovány jobb kezét és aztán színtoly semmitmondó képpel leszállt a falról, hogy a városba visszatérjen.

Az utósó nő épen akkor lépett ki a kapun. Már csak a katonák voltak vissza, kiket Sérája az asszonyok védelmére rendelt és Moáb a szintén hazatérő profétával találkozott, akinek arczaán az öröm

TÁRCA.

Az abszolút nevelés.

(Folytatás.)

Vizsgálja csak valaki elfoglaltság nélkül szigorú lelkiismerettel és mely kutatással társadalmunkat, nem kételkedem, találkoznunk fog íjesztő mérvben az önkénykedő nevelés áldozataival, észreveendő, hogy benne erősen kezd lábra kapni mindenféle káros következménye a rossz nevelésnek. Szemeibe tünhetnek azon téves nevelési rendszerek légiói, melyek az áldozat gyermek évein végig szövődnek és a mely előkészítöje azon útnak, mely elvibeti a boldogtalanság fekete tengerébe.

Az önkénykedő nevelés — a többi között — az idő előtti nagykorúsítás ideálját is valósitani igyekszik, feledve azon arány igazságot, hogy: „a természetben nincs ugrás.”

Nem mondom, nem állítom, hogy az emberiséget az évek száma teszi emberré, de azt állítom, hogy kell lenni egy olyan kornak, melyben a gyermektől szivesen látjuk azt, a mit épen az ifjútól látni nem szeretünk, s viszont nem észszerű a gyermeknek betudni azt, mi a felnőttnél mind előjog érvénykedik.

De a mit a tapasztalat komoly képpel tanácsol, az önkénykedésből folyó „modern” felfogás mosolyogva megveti.

A társadalomnak (nagyobb részét ide véve) ideális fogalma a nevelésről alig bírja eltűnni a természetes, egyszerű neve-

lési módszert, hanem merő heterogen elentébe áll vele és divatot hajhasz. És így most már oda jutottunk, hogy az iskolás gyermekek számára is rendeznek bálit és szini estélyeket, csupa „nevelési” elvből kiindulva.

Nem mondom, nem állítom azért azt, hogy a tánc és szini estélyek nem termő földje egy bizonyos tekintetben a szellemességnek, de azt állítom, hogy az ily „szellemességnek” moderata százezernyi esetben rossza vezetési a gyermeknek.

Hogy állítom igazságot szives olvasóim beismerjék, elvezetem egy ilyen bálra, hova az iskolás fiú és leánygyermekek tolongva sietnek, az apák és anyák titkos örömlükre.

Csak az udvarba kell belépünk, hogy észrevegyük, miképp e házban gyűlik össze a „gyermeki ártatlanság.” A portás várja a megerkező „libákat.” Végre jönnek. A fiú-gyermekek csatos laek-czipőben, tarka harisnyában, bársony nadrág és kabátban, fejkünn eylander, szemén pedig az elkerülhetetlen szűkségre vált monoklivál; a leány-gyermekek fodrozott fövel, rajta cseresznye színű zseniliából izletesen készült fej-ék, püderozott arez, affektáló száj, meztelen váll, mell és karokkal, rövid plüss-ruhában jelennek meg.

Azt hiszem, ennyi elég is volt bevezető szónak, a mit tájékozással előre el kellett mondanom és most ha úgy tetszik beléphettünk a táncterembe.

A zene már javában harsog. A gyermekek „rágyújtottak” a tánczra. Pezseg a vér... a lábak cifrázzák a csárdást.

„Hogy volt!” „Hogy volt!” „Ujra!” kiáltja ez, ordítja az, és az Annácska lilleg, Gyula meg törli az izzadt homlokát az „isten!” táncz alatt.

Terítva is lesz, sonka, pezsgó az asztalon, a szivekben pedig Bachus és Amor — készítik az utat... Vigadnak, — hisz: „most van a táncznak a legzebb ideje.”

És vigan szól a hegedű. Gizella meg csak úgy reptül mint a „madár”, kiről az édes mamája, szentül megvan gyűződve hogy legjobban tánczol.

Oh szülők! nézettek, mint járják gyermekeiket a tánczot, és nem gondolják azt, hogy vele egy időben „esőregtik az éreny láncazt?”

Oh gyermeki ártatlanság!

Szünóra! — ordítja a rendező — és az „apró gavallérok” és a kis „bölgyek” sétálgatni kezdenek.

Nézd papa! mily „kedvesen” esimpeszkednek egymásba ez a két kis baba — szólítja meg férjét egy mamácska, kitörő örömmel — pedig meg aligha többek 14 évesnél. Mily nagyszerűen áll nekik, a kis „hünezfutóknak” — tevő hozzá negédesen. — És a fiú bátor lett. Udvart „erősen”, sugdosni kezd és szerezelmessé lesz. Hisz szabad már neki ennek lenni, mert 14 év mulva, ha meg nem bukik hát fiskális lesz már! és akkor nülül veheti!

(Folyt. köv.)

14. §. Közgyűlés. A közgyűlések, melyek mindenkor nyilvánosak, rendesek és rendkívüliek. a) Rendes közgyűlés évente egyszer és pedig július vagy augusztus hónapban tartatik, melynek hatáskörét az elnök egy hónappal előbb a napi rend közlése mellett az egyesületi tagokkal tudatja. A közgyűlések évről évre az egyesület ténykedésének körébe vont törvényhatóságok székhelyein felváltva tartatnak. A következő közgyűlés helyét mindig egy évvel előre a közgyűlés határozza meg. b) Rendkívüli közgyűlést 15 nappal előre kihirdetve az elnök — ha szükségét látja — önállólag, vagy az igazgató választmány határozatára, avagy 20 tag írásbeli kívánata folytán bármikor hívhat össze. A rendkívüli közgyűlések mindenkor az egyesület székhelyén tartatnak. c) A közgyűlésben megjelenő tagok számára való tekintet nélkül jogérvényesen határozhatnak. Érvényes határozat hozatalára a jelenlévők általános többsége kívánatik. A szavazatok egyenlő volta esetében az elnök dönt. Oly gyűlésen azonban, a melyben az alapszabályok módosítása vagy megváltoztatása, vagy az egyesület feloszlatastól tüzett ki napirendre, az összes tagok két harmadának jelenléte kívánatik meg. A mennyiben mindazonáltal a kívánt szám ismételt egybehívásra sem érteknél el, a jelenlévők, tekintet nélkül a számára, jogérvényesen határozhatnak. — Ily ügyekben hozott határozatok fogadására a magyar kir. belügyminiszteriumhoz terjesztendő fel.

„A magyarosodás ügyében.”

A „P. F.” 3. számában Sch—r aláírásával e fenti cím alatt oly cikk jelent meg, melyet éppen a magyarosodás érdekében komoly bírálat nélkül nem hagyhatok.

A cikkirő hevültné látszik ugyan a magyarosodás ügyéről és e mellett kiméletlenül megtagadja azon iránt, mely a névmagyarosítást, mint a magyarosodás egyik eszközt, szintén programjába vette. Ezen támadását azonban oly szánandó logikával alkalmazza, mint a mily indoklatlan és helytelen az egész okoskodása is.

Előbb azt mondja, hogy „nevünk megmagyarosítása csak mellesleg legyen.” Ezután már azt mondja, hogy „a névmagyarosítás csak alarez”. Utóbb meg arra hí fel, hogy „őseink idegen neveit ne hagyjuk el: azok magyaros ruhát azonban vegyük fel!”

Abban igaz van a cikkirőnek, hogy a magyarosodás ügyére nézve a főkélek az, hogy „nyelvben és szellemben magyarok legyünk”. Csakhogy ha ő ezen mondatát teljesen át is érzi: hogyan lehet akkor oly következtetést magához, hogy az idegen nevek megmagyarosításától annyira iszonyodik?

Hiszen ha nem is oly nagy fontossága a nevek magyarsága: a magyarosodás egyik kiegészítő részét képezi az mégis!

Eppen azért, hogy hazánkban „a nyelv és szellem magyar legyen”, mindent, de mindent: még azon levegőt is, melyet belélegzünk, magyarrá kellene tennünk, hogy azt beszélni, az a bennünk keringő vért a haza legfőbb érdeke: az egészséges magyar szellem iránt minél inkább hevítene!

Hiszen ha a személynevek megmagyarosításából gúnyt űzünk: miért akkor az idegen helynevek megmagyarosítását is törekedni?

Es ha Sch—r az őseket annyira tiszteli, hogy azok idegen neveit megmagyarosítani bítnék tartja: úgy miért nem kívánja — legalább a következetesség okáért — hogy az illetők azon ősi nyelvet is tiszteletben tartásik; hogy tehát azok ne magyarul, hanem azon ősi nyelven beszéljenek, sőt — érezzenek is?!

A cikkirő sántikáló logikája szerint azt is lehetne mondani, hogy az ország érdekében a magyar nyelv sem szükséges, hanem csak a hazafias érzelmek: hogy te-

hát a magyar nyelvet nem is kell terjeszteni. (A mint hogy a kifelé kandikáló túlzó nemzetiségek ez okoskodás mögé rejtik is felforgató munkájukat.) Pedig ha tiszteletben beszélünk: megérthetjük-e valaha egymást?! Pedig ha az ősei nyelvét mindenki úgy ragaszkodik, mint a cikkirő azok nevéhez: terjedhet-e valaha a magyar szellem?!

Ha a cikkirő, vagy bárki más: a magyar államiaságnak feltétlen híve: úgy ennek követelményét nem a mult emlékei, nem az ősek neve, hite és szelleme, hanem azon államiság: hazánk jelen és jövő érdeke szabja meg.

Nem azt kell nézünk, hogy „mit szólnának ősapaink, ha azok felkelvén, azt látnák, hogy neveiket megváltoztattuk”; hanem azt, hogy mit szólnának utódaink, ha azon haza, melyet rájuk hagyunk, még akkor is csak a mult emlékeinek élők, az egymást nem értő s széthúzó elemek tanúja lenne?!

Petőfi idézett mondanása: „Áldozat s tett az a két tükör, mely a valódi honfit mutatja”, nagyon is igaz. Csakhogy a cikkirő nagyon rosszul alkalmazza azt; mert azok, kik nevüket megmagyarosították, azon mondanásnak már ez által hódolnak is.

A névmagyarosítás ha áldozatok és tettenek nem is sok, és bár csak 50 kr. értékű legyen az: mégis már valami; bizonyosan több annál, mint ha valaki még annyit sem tesz.

Mert képzelje el a cikkirő: ha az ország minden nem magyar nevű polgára csak ily 50 kros nevet venne is magának, mennyivel emelkednék ez által a magyarsági önérték, mily sokan nem tekintenek magokat oly idegeneknek e hazában, ha már a nevük is annak részeseivé tennék őket: mennyivel magyarább szellemet bizonyítana tehát ez a mainál!!

Ha az emlegetett ősapáktól kezdve mindenki csak 50 krt áldozott volna is a magyarosodás kedvéért, úgy ezen kérdés gondolat nem adna többé! De hiszen — vidékünkön legalább — a „hazafiaknak” minden tízedike sem áldozott annyit e célra még a mi napjainkban sem!!

Az, hogy némelyek oly történeti nevet vesznek fel, mint: Rakóczy, Hunyady stb. csakugyan nem helyes. De ebből nem az következik, hogy: tehát a névmagyarosítás maga nem hazafias, hanem az, hogy — oly neveket felvenni ne engedjenek. — Az, hogy valaki a nevét megmagyarosítja, már maga kétségtelenül mutatja, hogy az a magyarosodás eszméjéhez ház: míg a névmagyarosítástól való iszonyodás az emlegetett magyar szellemet semmiépp sem bizonyítja.

Azért bármennyire lelkesültné látszások is a cikkirő a magyarosodás ügyében: az által, hogy azokat, kik még névleg is meg akarják magyarsodni, kisebbiti, nagyon is megdöntölnél jár el, és az ügynek csak kárára eszelezkik.

Sch—r csak tartsa meg az ősi nevét, ha ő ezt a magyar szellem érdekében levőnek gondolja; de legalább ne törjön palézat azok felett, kik az ellenkező véleményen lévén, e szerint eszelek sznek is!

A név magyarsága nem külsőség, mint a ruha; mert az a nyelvben van és divat szerint nem változik. És míg a (polgári) ruha, általános lévén az az egész polgáriulat világban, egyik nemzetre nézve sem jellegző: a név nyelvi különbsége igen is az. Azért miként óhajtott lenne, hogy hazánk minden fia magyarul tanulja és érezze magát: úgy óhajtanunk kell azt is, hogy mindenki névleg is minél inkább megmagyarosodjék. Ez már azért is szükséges, hogy nemzeti statisztikánk kedvezőben néznie ki, és hogy a schullereinfélék nálunk velük szövethető rokonokra ne számítanak.

Sokkal helyesebben tett volna tehát a cikkirő, ha a névmagyarosítás kigynyolása helyett inkább a vajdud „Dunántúli közművelődési egyesület” zászlójának, melyet ő

kifejezése most végre elűnt, követte őket a Sion felé, melynek aljában az ő és a püposhátu anyjának a lakása volt. — Vajjon sejtette-e, hogy fél évvel később (mikor a zsidók Pársandát ellen vonultak) vérvél fogja megpecsételni, amit ezen az utján gondolt.

— Szegény Moab! Te is áldozat vagy az Izraelért... De én is szó nélkül valnék meg életemtől, mert semmi áldozat sem nagy a nemzet boldogságáért!..

Hát még ha Szerájának azon az egyen kívül tuda több gondolata is! Akkor tudhatta volna, hogy Moab nem a nemzet, hanem a szerelem áldozata lett. Hogy a szerelem mindent pótol, de a szerelem nem pótolja semmi — mint évezredek multával egy másik proféta mondata. És akkor foghatta volna fel csak igazán, hogy mit tesz az Izrael, aki viseli azt az életet, amely elől Moab a sirba menekült!

Eddig az elbeszélés, mi alá barátom ezt a datumot írta: 1883., máj. 4.

Valamivel alább még ez áll: 1885., ápr. 30. Mikor ezt a firkát írtam, jegyben jártam Juliskámmal és akkor magam is igaz gyöngyöknek tartottam Izrael könyvét. De most már két éve, hogy Julesa nőm és én nem hiszem, hogy azok a könyvek, miket a zsidók a feleségeik után sirtak, egyebek voltak volna, mint hitvány üveg — — —

(persze csak képzeletben) máris „kibontva és fennelobogni” lát, megvárásában résztvenni igyekeznék, hogy így azok, kik a névmagyarosítást csak 50 kros aláznak tekintik, legalább az alatt mutatnak ki: mi hát az, a mi „a kebel magyarságát” csakugyan bebizonyítja!!

Sch—r helytelenül idézi Vörösmartyt is: („Csak morzsát vigyünk s bár töltünk hézagot; sokszor szalma dombb és domb hegyéig leszen.”)

Mert ha ő nem is látja be: a névmagyarosítás, az ország általános véleménye szerint a morzsával okvetlenül felér. Már pedig ha azt akarjuk, hogy itt legalább idővel egységes, egyezelmű és megelégedett nemzet lakjék: úgy ezt eskakis a morzsáknak (melyek szintén vajmi gyér hulladoznak) gondos összeszedése és megbecsülésével érhetjük el!

Ha mi minden héten általában csak egy krajezányi morzsát áldoznánk is a magyarosodás szent ügyének: úgy (14 millió lélek után) éventék 7 millió forint folytán be e célra, a magyar nyelvet és szellemet oly hathatósan és oly hamar kifejleszthetnők, hogy azt már pár évtized múlva soha többé féltelni nem kellene.

A magyar szellem ezen folytonos erősödésével azonban az ősek idegen neveit a legnagyobb veszély fenyegetné, ugyanarra, hogy, ha Sch—r tán még nem is, de utódai az 50 kros új nevet bizonyosan szintén „megvenni” igyekezzenek . . .

De mikor lesz még az, midőn azon krajezányi morzsát csak a 13 próbás „magyar kebel” is meghoznák azon magyar szellem szent ügyének!?

Azért midőn mi a magyarosodás dögáról szólnék: ne hivatkozzunk akkor az ősekre soha; mert éppen az ő ebbeli mulasztásuk az, mit nekünk most pótolnunk kell! . . . Igyekezünk inkább azon, hogy e tekintetben legalább a mi utódaink mellett hivatkozhassanak mireánk!

Azért ha Sch—r a magyarosodás ügyének csakugyan használni akar: ugy ne a névmagyarosítást, hanem első sorban is azon ügyvezetést „magyar kebelét”, melyek dobogását sem nem igen látjuk, sem nem érezzük, — eskilandozgassa!

Dr. Serli Sándor.

A pécsi orsz. dal-ünnepély érdekében.

Ha a politikai láthatár tavaszra el nem borul úgy, hogy sötét fellegeiből éppen majd nyár derekán fogja talán reánk is menykőveit hullatni: úgy augusztus első felében Pécs városa lesz a magyar dal-ünnepély színhelye, hol az ország minden részéből egybe fognak seregleni a hazai dal- és zeneművészet képviselői s edzett harcosai, kik minden második évben az ország különböző pontjain bontják ki a zászlót, melyet már huszonhárom év óta anyai fényes sikerrel lobogtatnak.

És így az a lelkesítő, föllendítő folyam, melynek forrása ép huszonhárom év előtt fakadt ki először mint zserény, de életerős forras Pécsétt (1864), mint megnőtt, mint termékenyítő s mint már lobogos árboezu nagy hajókat is elbíró s kiszélesült folyam fog ismét Pécsre visszatérni, hogy fennem hirdesse e kiváló műveltségű és hazafias szellemű város élvillhetlen érdemeit a magyar dal- s zeneművészet fejlesztése körül.

Nem a kötelező udvariasság hízelgő bókja, hanem az őszinte meggyőződés és a tiszta igazság hangja szól belőlem akkor, midőn Pécsnek élvillhetlen érdemeit hangszólalom a magyar dal-ünnepély mezéjén. Az egész ország, sőt a messze külföld is jól ismeri ugyan azokat, de azért még sem tartom feleslegesnek fölleveníteni azokat ép a kebelében készülő ünnepély küszöbén, melynek valóban országos sikerét és kihatóságát senki nálamál őszintébb szívvel nem óhajta. — Mert a magyar műtörténelem soha el nem felelheti Pécsnek sem kezdeményező szerepét, sem kiváló ügybuzalmu működését, melyet 23 év óta a dal- s zeneművészet érdekében kifejtett és folytonosan kifejt.

Az ő lelkes fölhívására jött létre falai közt 1864-ben az első dalártnépzés, mely ha számilag vagy szélesebb alapu dispositio tekintetében talán nem is vetélkedhetett az utána következett fényes és nagymérvű orsz. dal- s zenéünnepélyekkel: de akik tanúi voltunk az akkor ott lefolyt dicső emlékt napoknak, be kell ismerünk, hogy azok forduló pontot képeztek a későbbben bekövetkezett hazai művészeti mozgalomra.

A dalregyesületnek ma már országos kihatásu phalanxja mellett, talán bevallhatom, hogy az első akkori pécsi dalártnépzésre bizony nem sok kezesgető reménytel indultam arra nézve, hogy egy „ors. dalárszövetség” megalapítására irányuló indítványom s kezdeményezésem életerős talajra fog ot találni. S az igazat megvallva, nem is igen talált; de mert Pécs felismerte az eszme életképességét s azt felkarolva annak tekintélyével, befolyásával utat is tudott törni: az eszme nem tudott többé meghalni, hanem egy évre rá a Budapestten tartott orsz. dalártnépzés egyhangulag elfogadta azt s ismét pár évre rá Arad és Debreczen nagy mérvű szervezkedésre vezetete.

Nem hiszem, hogy bárhol is a világon oly rohamosan s oly meglepő sikerrel fejlődött volna a dalegyleti intézet s az általános művészeti képzettség a dal terén, mint ép hazánkban a dalártnépzés és versenyek megszilárdítása óta. A pécsi kezdeményezés után már tizenegy orsz. dal-

verseny tartott s aki nem elfogult, am igazságos, be kell vallania, hogy minden dalártnépzés újabb és újabb babérokra tette méltóvá az ügyszólván a semmiből keletkezett s kiemelkedett dalegyleteket, melyek ma már országos hírnévként örvendenek. S vajjon mi volt erre oly nagy befolyással? Bizonyára nem leszek sem igaztalan, sem számos más egyet és egyének ügybuzalma, képessége és munkareje iránt méltánytalan azért, ha azt merem állítani, hogy első sorban ismét Pécs példája, egyetelenek mintaszertű fegyelmzése, összetartása és művészeti magas képzettsége, ambíciója nyomott legfőbbet a mérlegben. Mert a mely dalversenyen Pécs megjelent, ott mindig kétszerezes ünnepe volt a dalversenynek nem csak, hanem a testvér-egetek mindig gazdag tapasztalatokkal terhettek haza és szíthatták a nemes tüzet keblökben, mert megismerhették a módokat, melyek által első lehettek az utolsókból. — S végre van-e magyar dalegylet, mely a külföld előtt is több elismerést szerzett volna a magyar dalművészetnek, mint ép a pécsi dalárda? — Erre nézve, úgy hiszem, nem lehet véleménykülönbség az összes hazai dalegyletek közt.

S ezek után, midőn arról van szó, hogy az idei orsz. dalártnépzés Pécs falai közt dicsőteljesen folyjék le: vajjon kivonhatja e magát egy tagegylet is az egyesületnek ama erkölcsi s hazafii kötelesség alul, hogy abban részt vegyen s közreműködésével ne igyekezzék haláza elismerésként leróvni ama város egyetele iránt, melynek a dalártnépzés s az orsz. egyesület annyit köszönhet?

A közp. ig. vál. rövid idő múlva szét fogja küldeni hiv. meghívását az egyes. tagegyleteikhez a pécsi ünnepély érdekében s akkor rajtuk lesz a sor beigazolni, hogy szívvel viselik az ügyet, melyet képviselnek s hogy az a mag, mely Pécsétt majd egy negyedszázad előtt elvetett, nemcsak kikelt, hanem már oly szilárd gyökereket is vert, melyeket többé meg nem semmisíthet bármely áramlata is a magyar közművelődésnek, mert vehet az időlegesen ferdé, s nem mindig a célznak megfelelő folyást; de a magyar dalegyletek hivatása soha sem lehet más, mint a nemzeti érdeket ápolása s a magyar művészet kegyelete.

E lapok hasábjain a pécsi ünnepély érdekében lesz még alkalmunk sok irányban megbeszélni a teendőket, eszméket eszerlni s előkészíteni ama többoldalu irányzatokat, melyek a pécsi orsz. közgyűlés feladatát képezendik. Ezuttal mint a régi gardának egyik igénytelen kőzatonája és az ügynek egy negyedszázados napzsámosa csak a testvéregyletek szíverére óhajtottam igénytelen szavammal hatni, s mintegy jókori riadórt verni azok számára, akiket nem talán ébreszteni kellene.

Az ig. vál. minden föle teltető el fog követni, hogy a résztvevő tagegyletek soraközását és részvétét az ünnepélyben minél könnyebbé és kedvezőbbé tegye. Hogy pedig Pécs városa is a maga részéről mindent elkövetend, hogy országos hírneve és nimbussának megfelelően: ehhez úgy hiszem a kétélynek még csak árnyéka sem férhet. Mert hiszen még a sors is úgy akarta, hogy a pécsi dalártnépzés szolgáló pályadíjnyertes mű jelége is úgy hangozzék, hogy „Éljen Pécs!”

Id. Abrányi K.

„Hadi muzeum.”

Szívesen üdvözöltük a „Katonai Lapok” at már az első szám megjelenése alkalmával, mert a vállalatot valóban hézagpótlóknak tartjuk, egyrészt a honvédség intézmény folytonos haladása másrészt azt általános védkötelezettség folytán a polgári elem érdeklődése a katonai ügyek irányában szűkségesse tennék egy magyar nyelvű, de egyuttal magyar irányu szakközlönyt, mely nemcsak népszerűt hang tárgyalja a hadügy terén fennforgónevezetesebb eseményeket, mely nemcsak közvetíti a honvédelmi miniszterium rendelkezését, hanem egyuttal hazafias szellemben bírálat alá veszi az idevágó politikai tekineteket is.

A már megjelent számok igazolják, hogy várakozásainkban nem esalódtunk, mert a lap — minden befolyástól függetlenül — derekasan megfelel a várakozásnak és a legkényesebb katonai kérdésekhez nemcsak kellő tapintattal, de szabadon és határozott hangon szól, úgy, hogy kitálasa lehet úgy a honvédségnek, mint a polgári körökben is magát nélkülözhetlenül tenni.

A lap kiadója és felelős szerkesztője Bolgár Ferencz, ki a katonai hadmérnökségi akadémiát végzeve, csak nem rége nyugalmasította magát, hogy tisztán a zsurnalisztikának szentelje erejét.

Hogy a „Katonai Lapok” mily irányt követ és hogy általános érdekl, nem pusztán szakfőttegetéseket is közül, mutatványul közöljük 7-ik számából a következő cikket, mely bizonyára kiérdemi a közfigyelmet: „Harczra termett, bajnok nemzet vagyunk; ezt osztatlannal elismeri rólunk Európa. Idestova ezer éve, hogy magunkat idegen nemzetek közé beékelve hont alapítottunk s azt ezer vihar és veszély közt fenn is bírtuk tartani mind e mai napig. Véres testvérharcok, török-tatár dúlás nem pusztítottak el bennünket, élünk s óriási lélekszámú haladunk szerencsésebb körülmények közt nagyra nőtt, művelt nyugati szomszédaink felé.

Tudományos intézeteink, közhasznú intézményeink több tekintetben bátran kijelöljék a versenyt szomszédaink s a csak most bezárt országos kiállítás is fényes tanujelét adta haladásunknak, komoly törekvésünknek a művészet, ipar és gazdaság terén.

Szóval a legjobban uton haladunk, hogy az örökséget, melyet őseink vértük árán reánk hagytak, ne csak megtartsuk, hanem öregbítsük s általános tisztelget, közbecsülést szerezzünk a magyar névnek, megmutatván a művelt világnak, hogy nemcsak jó katonák, de komoly tudósok, jeles művészek, ügyes, találékony iparosok és észszerű mezőgazdák is tudunk lenni.

Ilfjank kitaró buzgalommal törek előre minden téren s meg van törve végre nálak az az ellenszenv is, melyet a viszázs helyzetnél fogva évtizedeken át a katonai pályára iránt érzettek. A katonai tanintézetek utóbbi időkből évről-évre nagyobb számú magyar ifjakat fogadnak falai közé s a hadseregben egyre örvendetesebb az arany a magyar és a más nemzetiségű tiszt között.

E körülmény most, midőn Európa állig fegyverben ül, hogy biztosítsa az általános békét, a mily örvendetes, ép oly fontos reánk magyarokra nézve. Teljes erőnköbül fenn kell tartanunk s szilárdítanunk fiatalságunknál a hazafias szellemet, hogy katonai képzettség dögában se maradjunk más nemzetek mögött. Ezt pedig a katonai nevelés mellett első sorban oly intézmények felállításával érhetjük el, melyek már a zsenge ifjubar felkeltik az ősek nagy tetteinek emlékt s buzditó példaként állítják elébük a multak kimagasló alakjait soha el nem évtőlő dícsőségökkel.

Ilyen intézmény lenne nézetünk szerint egy speciális magyar hadi muzeum felállítása, mely magában egyesítene mind ama tárgyakat, és ereklyéket, melyek a magyar hadak és magyar vitézek történetével összefüggésben állanak. Ily muzeum páratlan lenne a maga nemében, a hatása rendkívüli az egész nemzetre. Felpezdülne ereinkben a vér s nemes diesvgyótól égne arczunk, ha teremről teremre haladva időrend szerint szépen egymás mellé állítva látnók az ereklyéket, melyek beszélnének nekünk a honfoglalástól a legújabb időkig lefolyt nagy nemzeti küzdelmekről; ha ott látnók Lehel kúrtjét, Sz. László kardját, Nagy Lajos vértjét, Mátyás király nyergét, a Rakóczy-korszak, a Boeskey, Bethlen-felkelésnek ereklyét s a törökökön nyert diadalok jelvényeit stb.

Es egy ily hadi muzeum felállítása nem is utköznék legyőzhetetlen nehézségekre; csak komolyan akarunkunk kell s pár év alatt olyan gazdag muzeumot hozhatunk össze, a minőnél gazdagabbat talán egyetlen európai nemzet sem tett. Viharos multunkból annyi a becsesebbnél becsesebb ereklye, hogy szeret-számát sem tudjuk. Egy-két befolyásos erélyes ember kezdeményezésére testületek és maganosok hazafias buzgalommal vétékelve ezrével fogják bektüldeni — habár egyelőre talán csak kölcsönképen is — a tárgyakat, melyek most országzerte ügyszólván értékelteknék, de rakásra hordva és észszerűen rendezve megbecsülhetetlen nemzeti kincsekkel valnak. A külföldön szintén számos ily hazai kincs van elszórva a különböző gyűjteményekben, melyeket esere utján hasonlóképpen könnyen haza lehetne édesgetni.

De maga a nemzeti muzeum is több százza méno ilyen magyar történelmi emléket rejt, melyek most aig keltenek valami figyelmet s nemcsak az évente felseregülő vidékiek, de a fővárosiak is megbámulnak egy-egy görbe kardot, egy-egy tépelt zászlót, rósás kopját, nyereg-kapát a nélkül, hogy egyik, vagy másik különösen felkeltené érdeklődésüket, míg az új keretben minden egyes tárgy visszanyerné történelmi becsét, ékeszszólan beszélne a látogatóhoz s szeréves multunk történetének egy-egy nyitott lapjává válnék valamennyi.

Bécsben Rudolf trónörökös ő fenségenek kezdeményezésére már komolyan foglalkoznak egy ily osztrák hadi muzeum felállításának eszméjével s Vilmos főherceg elnökle alatt bizottság alakult a terv minélőbbi valóstítására.

Nálunk épen most, midőn a honfoglalás ezredéves fordulóját nagy nemzeti ünneppel készültünk megülni s e nagy nap látható, maradó emlékekkel a Duna partján milliókba kerülő impozáns törvényhozási palotát, Pusztaszerezen nemzeti emléket akarunk emelni, most volna helyén, hogy a hadi muzeum eszméjét is melegen felkaroljuk s felállítsuk harmadikul ezt az intézményt, mely amazoknál még ékeszszólabban hirdesse nemzeti nagyságunkat a késő utódoznak is. —

Törvényszéki csarnok.

Előadandó bünt. ügyek: A pécsi kir. törvényszék büntető osztályánál 1886. évi február hóban tartandó nyilvános ülésében előadásra előkészített tárgyaknak, Február 1-én Papp János elleni ügy becsült sértés miatt. Február 3-án Pozsgai János és társai elleni ügy lopás miatt. Horváth Gyula elleni ügy súlyos testi sértés miatt. Február 5-én Janovits József elleni ügy fajtalanlás miatt. Majosits Márkus és társai elleni ügy lopás, bűnpálástolás és tulajdon elleni kihágás miatt. Majosits Márk elleni ügy csalás miatt. Február 6-án Zsvikovits Anna elleni ügy súlyos testi sértés és Zsvikovits Ignác elleni ügy; magánul megsértése miatt.

Kulönlök.

— **Kinevezés.** Kenedi Imre pécsi kir. törvényszéki joggyakornok, a pécsi kir. j. bírósághoz aljegyzővé nevezett ki. — Vára di János pécsi kir. törvényszéki joggyakornok, a kaposvári kir. törvényszék elnöke által ugyanazon törvényszékhez nevezetett ki joggyakornokká.

— **Névmagyarosítás.** Vrutják János törvényszéki joggyakornok Vára di-ra változtatta nevét.

— **Hymen.** Hödl Kálmán földbirtokos hétfőn vezette oltárhoz Majorossy Imre városi főjegyző nővérét: A mália kisasszonyt.

— **A megyeri gazdálkodás.** A „Fünfkirchner Zeitung“ vasárnapi számában egy közlemény jelent meg, mely a megyeri gazdálkodás „hüdvös“ voltát igyekszik a közönséggel elhitetni, felsorolva azokat a rengeteg hasznokat, melyeket az új jövedelmi forrás a városnak, jól értsük meg, a városnak hozott. Nos hát ez az egész közlemény a-tól z-ig valótlanságon alapult. Egészen másként áll a dolog! Megírta már, hogy nem három tehene volt a városnak, hanem négy. Egyet eladtak a borjastól s így maradt három. De nem csak négy tehent vetek, hanem ötöt is; mert egy szeptember hó 20-án fölpuffadt s fölvette a néhai nevet. Vajjon hol van ennek az ára elszámolva? A fölpuffadt tehén helyett másikat vettek s így a tehénállomány ismét négy darabból állott; és pedig névszerint volt: Rózsa (ez adott naponként 8 liter tejet), Náncsi (8 liter), Szóke (7 liter) s Liszka (10 liter). Igen bizon! Mi igen jól vagyunk informálva. Volt aztán egy tejkönyveske is, melybe a havi bevételket iktatták; ez azonban jóval nagyobb összegeket tüntetett elő, mint a német lap közleménye, míg a majorból el nem tüntetett. Taunk van rá! S a tejlétszámolás a közlemény szerint május hótól veszi kezdetét. Hat ha szabad kérdünk, hol számláltak el azt a pénzt, a mely a tejből május hó előtt jött be, míg a tehének a Rudolfincum atellenében lévő városi istállóban fejtelték? Tudja-e a polgármester, hogy a megyeri malomban finyen pompas bormérés volt? Ha nem tudja, hát mi megszűnik, hogy csak a mióta reudes „bor-arkus“-t vezettek, kimertek közel ezer liter bort. Nagyobb bizonyosság okáért, egyik bizottsági tag polgártársunk magához batorkodott venni a „bor-arkus“-t, hogy megvizsgálja a polgármestert az így valószínűságról. S tudják-e azt, hogy a tekepalánál föllállított porsólyba harmincz forint jött be? Bizon-bizon jó „koresma“ az, a hol rövid idő alatt harmincz forintra rug a porsóly-pénz. S vajjon ki engedte meg, hogy ntszeli koresmává alacsonyítsák a városi majort? Ki engedte meg a tekepalán építését? Nos és talán azért fizeti a város a majorost, hogy az borméréssel foglalkozzék? Szegény, gyalázat! Ha egy csepp önértet van a város hatóságában: azonnal felfüggeszti a hibás tisztviselőt s megindítja a fegyelmi vizsgálatot.

— **Gyermekek-menház.** Városunk hatósága részéről köztudomásra hozatik, hogy a „Matassa“-féle gyermek-menház f. hóban meggyújtván, abba gyermekek már elfogadhatnák. Ezen menházba csak pécsi illetőségű, szegény hajadonoktól eredő, tehát törvénytelen származású gyermekek vétettek fel; még pedig a Matassa-alap terhére heten, a Farkas-féle alap terhére pedig egy gyermek, a kiknek oly korban kell mar lenniök, a mely kor külön dajkát nem kíván meg. Az intézetbe felvett gyermekek ott a mondott alap terhére 12 éves koruk betöltéséig tartatnak és neveltetnek, mely kor betöltése után pedig mesterségre vagy szolgálatra adatkak ki. Az alapítvány terhére az intézetben kívül megbízható asszonyokhoz magán dajkaságra való kiadás céljából, három évesek kora gyermek fogadhatók el, mely gyermekek magán elartoknál csakis addig hagyatnak, míg fejlődöttségük az intézetbe való bevételre lehetővé teszi. A felvétel iránti kérvények, az illető gyermek helyi illetőségét, vagyonatanságát s törvénytelen származását tanúsító bizonyítványokkal ellátva, Mendik Ágoston apátléányosnálnál, mint a Matassa gyermek-menház felügyelő bizottsága elnökénél f. évi február hó 10-ig nyújtandók be.

— **Pályázati eredmény.** Az orsz. m. daláregyes. íg. vál. mult év október havában az idei pécsi orsz. dalversenyre szolgáló férfinyelvre 20 drb tíz frankos m. any pályázatot írván ki, a kiütött határideg, 1885. nov. 20-ig 23 pályázat érkezett be követk-ző jelleggel u. m. 1. „Elvénnek én“ című mű után szerző magát megnevezte, pályázaton kívül esett. 2. „A dal ered szívből.“ 3. „Head thou the groans that rend his breast.“ 4. „A lant és a dal, az istenség munkája.“ 5. „Élet és halál.“ 6. Szép hazám csak virágozzál.“ 7. „Rég veri már a magyart.“ 8. „Dal, bor, lány.“ 9. Dalra ha kész szent heved, el ne fojtsd.“ 10. „Hic Rhodus, hic salta.“ 11. Szabadverseny.“ 12. „Sírva jön a magyar nóta világra.“ 13. „Pécsi dalártnépegy 1886.“ 14. „Hymnusz.“ 15. „Előre.“ 16. Szív a dal forrása. 17. „Halhatatlan a lélek.“ 18. „Éljen a Pécs.“ 19. „Bucus“ b. Eüthévtől. 20. „Él még a magyarok istene.“ 21. „Magyarország nem volt, hanem lesz.“ 22. „Tentavi.“ 23. „Szabadság.“ Az 1884-iki mikolczi közgyűlés határozatai alapján az íg. vál. műbírálo bi-

zottságának többsége — kiknek nevei már a pályázatok közzé tetteket — 4-ik, 11-ik és 18-ik számú pályaműveket jelölték ki olyanokul, melyekre az egyesület taggyeletei szavazhatnak. Az egyes. 63 taggyelete közül 37 egylet küldte be a szavazatát, melyek a f. hó 3-iki íg. v. gyűlésben olvastattak fel a következő eredményvel egy m.: a 4-ik számra szavazott 8 egylet, u. m. a bátaúszki, budapesti férfialegyület, egri, huszti, m.-sziget, nagyszabeni, rimaszombati és szentesi, a 11-ik számra szavazott 3 egylet, u. m. az eperjesi, kolosvári konzervatórium és a m.-vásárhelyi s végre a 18-ik számra szavazott 26 egylet, u. m. a b.-gyarmati, brassói budai zenek., debreceni, Egyetértés budapesti férfi dal., Harmonia, H.-M. vásárhelyi, iglói, kassai, kolosvári dalkör, komáromi, losonezi, munkácsi, nagy-károlyi, nagy-kikindai, pécsi, nemzeti zenede, S.-A.-újhegyi, S.-A.-újhegyi gyártelepi dal., szatmári, szegedi polg. dal., szegvárdi, tordai, ungvári, zenészelegyző egylet s a zenetanárok orsz. egyll. taggyeletek. A 18-ik számú jelítség levél felbontatván, abból kitűnt, hogy a mű szerzője Hubay Jenő: a brüsseli kir. zenekad. tanára. — A vál. az egyes. pénztárnokát utasítja, szerzőnek a pályadíjat megküldeni, a többi jelítség levelek a választmány jelenlétében elégettettek.

— **A pécsi dalárversenyhez.** Mihályi Ödön, a magy. országos dalárszövetség igazgató-választmányának felkérésére egy nagy férfinyelvet írt a pécsi országos dalártnépegyület számára. A férfinyelvet Bartók Lajos „Völgy és bérce“ című költeményére van írva és a Harmonia-társulat kiadásában fog megjelenni.

— **A baranyamegyei gazdasági egyesület évi rendes közgyűlése** folyó évi február hó 7-én délután 3 órakor a megyei nagytermében fogja megtartani, amely közgyűlésre egy az egyesületnek összes tagjai, valamint az érdeklődő n. e. közönség is meghívotnak. Targyorozat: 1. Előnöki jelentés a mult évi működésről. 2. A mult évi pénztári számvizsgáló bizottság jelentése. 3. A jövő évi költségvetésről tárgyalás. 4. A folyó évi működés meghatározása. 5. A phyloxera elleni védekezés céljából tervezett egyesületi szőlőtelep létesítésének elhatározása. 6. Indítványok.

— **A pécs-baranyai kertész-egylet** mához egy hétre (szombaton) február hó 6-án délután tartja a városban nagytermében évi rendes közgyűlést, melyre a tagok s az érdeklődő közönség meghívotnak.

— **A „Pécsi Dalokozóru“** február hó 14-én (vasárnap) délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést egyleti helyiségében, a „Hétfedelem“-hez címzett vendéglő 1. emeleti termében.

— **Felolvasás.** A pécsi kereskedelmi önképző- és betegselegyző egylet helyiségében holnap vasárnap, délután 5 órakor dr. Loevny Lipót „A higiénia és a szocializmus úrszó“ felolvasást tart, mely felolvasáshoz vendégek, mint mindig szivesen látatnak.

— **A pécsi kath. legény-egylet** helyiségében S írisaka Andor községi iskolai tanító holnap (vasárnap) délután 3 órakor s nem mint napunk mult számában jelölték 3 órakor tartja a babonáról érdekes és tanulságosnak ígérkező felolvasását. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— **Alarcos bál.** A vörös kereszt egylet pécsi fiók-egylete a városi szegényház alapja javára f. évi február hó 1-én este 8 órakor, a „Hattyú“ termekben alarctos bált rendez. Páholly és belépti jegyek a bál napjának esti 7 órájáig Valentin Károly könyv- és műkereskedésében, azontúl pedig a „Hattyú“-terem pénztári helyiségében kaphatók, még pedig: páholly 8 frtért, belépti jegy 1 frtért. A jótékony célra való tekintetből felajánlandó adományok illetőleg felülfizetések közönséggel fogadhatnak s hirlapilag nyugtatnak.

— **Tea-estély.** A pécsi nőegylet saját pénztára javára f. évi február hó 8-án, azaz hétfőn, az egylet helyiségében Darázs Miska népzeneész zenetársulatának közreműködése mellett táncszal egybekötött tea-estélyt rendez, melyre a n. e. közönség tisztelettel meghívotnak. Zletes s mérsékelt árú étel-s italokról az egylet gondoskodik. Belépti díj személyenkint 1 frt. Jegyek Valentin Károly könyv- s zeneműkereskedésében előre, s az estély napján az esti pénztárnál válthatók. Kezdeté esti 8 órakor. Számos részvételét kér tisztelettel a rendező bizottság.

— **Jutalomjáték.** Pintér Imre, színtársulatunk kellemes hangú másod baritonistájának ma (szombaton) lesz jutalomjátéka. Színre kerül „Rip van Winkle“ hatóságos operette. Jutalmazandó iránti sziveségéből H a k s h Lajos kedvelt mikedvelő is közre fog működni. A fiatal, tehetséges és szorgalmas művészt melegen ajánljuk a közönség szives figyelmébe s becses pártfogásába. A mutatkozó pártfogás két-segíkvül fokozza fiatal színészünk ambícióját.

— **Dalestély.** A „Pécsi Dalárda“ f. hó 27-én a „Hattyú“ termében táncszal összekötött dalestélyt rendezett tagjai számára. A műsor, mely válogatottan volt egybeállítva, öt számból állott. Minden egyes éneket a szép számban megjelentek zajosan tapsoltak meg; különösen nagy hatást keltett a műsor utolsó száma: a népdal-egyveleg. Az énekrészek befejezése után tánc következett. Az első négyest ötvenegypár táncolta. A valóban kedő-

lyes, fesztelen mulatság, mely esteli nyolcz órakor vette kezdetét, hajnali négy órakor ért véget. Előbb művelvezetn, később pedig jó mulatságban részesült közönség meglegedetten távozott hazá, magával vevé egy jól eltöltött éj emlékeit.

— **Halálozás.** Szabó János f. hó 27-én jobb létre szenderült. Hült tetemei 28-án tetteket örök nyugalomra.

— **A ki száz egy évet élt.** Sajátságos érzés futja át az ember valóját, midőn manapság azt hallja, hogy valaki száz egy évet élt. Szép idő, nagy idő, az a száz egy esztendő. Ritka földi lénynek adatott meg a sorstól, hogy ily hosszú életkor érjen. De úgy elvéte, olykor-olykor, mégis csak akad egy. Ilyen nagy időt élt özv. Fischer Jánosné, született Scheibl Erzsébet, ki folyó hó 24-én este hült el a városunkban. A boldogult egy kerek századot és még ráadásul egy teljes évet élt át. Hült tetemei 27-én tetteket örök nyugalomra. Az élet hosszú fájdalmi után, jól esik a nyugalom. Béke hamvaira!

— **Gyermek-gyilkosság.** Hoszni Lajos esendő-örsvezető Deveser községben gyermek-gyilkosság nyomára jött. A gyanyó egy odaváló módos gazda leányára irányult, ki egy szolgáló-legényvel élt szerelmi viszonyban. A gyanyó nem volt alaptalan. Hoszas nyomozás után kitűnt, hogy a szolgáló-legény megfojtotta az ártatlan kis csecsemőt s éneket idején a temetőben elásta. A bűnösök átadattak a kir. ügyészségnek.

— **Derek község,** mely plébánosa felszólítására úgy tud lelkesülni egy szép célért, hogy kivétel nélkül minden ház siet megbohni áldozatát. Ilyen Lovász-Hetény, melynek polgárai értesítvén, hogy halhatatlan Szepessyének emlékére szobor állíttatik Pécsért, mintegy versenyezve ajánlák fel fillereiket. Tekintve azt, hogy ők a vidéki községek sorában valószínűleg első, kettős elismerés illeli őket úgy, valamint a gyűjtést rendező derek plébánost. Isten fizesse meg! Elismerés fejében közöljük az adakozók neveit: Szikszay Gyula 1 frt, Kovácsics Jula 1 frt, Schöndorf Antal 20 kr. Schöndorf Erzsébet 10 kr. N. N. 10 kr. Kuckenberg 10 kr. Özv. Amrein 10 kr. Bayer 4 kr. Amrein 10 kr. Hering 20 kr. Kungl P. 35 kr. Kungl M. 5 kr. Hering P. 10 kr. Stiefl 10 kr. Hochrein 10 kr. Hering P. ifju 20 kr. Tisztal 20 kr. Guhs 17 kr. Hochrein M. 10 kr. Bischof 10 kr. Amrein 20 kr. Hamberger 10 kr. Kerner 10 kr. Auth 10 kr. Stumpf 20 kr. Fried 10 kr. Gerner M. 20 kr. Bayer 10 kr. Hering Pal közezső 10 kr. Merk 30 kr. Kungl 40 kr. Heyer 18 kr. Bayer Gy. 10 kr. Tisztal K. 10 kr. Herbert 20 kr. Müller 20 kr. Kuip 10 kr. Ctieff 10 kr. Hering N. 10 kr. Kungl I. ifju 10 kr. Merk Fülöp 8 kr. Kungl M. 10 kr. Keller 3 kr. Auth 20 kr. Pausch 3 kr. Thüringer 10 kr. Selunk 20 kr. Guagl M. 5 kr. Guagl F. 8 kr. Weldin 3 kr. Eckert 10 kr. Kungl 5 kr. Ámán Kristóf 6 kr. Selunk 10 kr. Tisztal ifju 10 kr. Witzl 5 kr. Kummert 5 Bayer Mihály 5 kr. Hochrein György 10 kr. Gruber Katalin 20 kr. Aayer Péter 20 kr. Összesen 9 frt 46 kr.

— **Iparhatósági döntvény.** Egy vegyeskereskedő ellen több iparos az iránt emelt panaszot, hogy ruhaneműket, u. m. kalapok, cipők és ruhák elkészítésére megrendeléseket elfogad és a megrendelt ruhaneműket elkészítette, a nélkül, hogy erre külön iparjogvisánynyal bírna. A szolgáló mint első foku iparhatóság a panaszlort felmentette, míg ellenben az alispán az I-fo foku határozat megváltoztatása mellett bírságban marasztalta; a vegyeskereskedő felelősebe folytán az úgy a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterhuzhoz kerülvén, ez mint III-ad foku iparhatóság panaszlort felmentette, kimondván, hogy a vegyeskereskedő mint cipők, ruhák és kalapok elárúsítására jogosított vegyes kereskedő az említett cikkelek elkészítésére vonatkozólag megrendeléseket is elfogadhat.

— **Rabnók gyermekei.** Az igazságügy-miniszter még 1880. évben kelt szabályrendeletében kimondta, hogy a fogolnyók gyermekei addig, amíg az anyai emlőre szükségük van, s az anya csecsemőjét szoptathatja, nála hagyják. E rendelet kimondta azt is, hogy ha az anya szoptatni nem képes, vagy nem akar, akkor a gyermeket az atyának vagy pedig az anyá rokonainak adják s amennyiben rokonok nem volnának, vagy szegénységük miatt dajkát nem fogadhatnának, akkor a gyermeknek a fogház falain kívül való ápolásáról a kir. ügyészség tartozik gondoskodni. Ez a korábbi rendelet azonban nem határozta meg az időpontot, hogy meddig terjedjen a gondoskodás. Az igazságügy-miniszter a belügyminiszterrel egyetértve most kiadott körrendeletben ezt is meghatározta és kimondja, hogy a csecsemők szoptatása és ápolásáról a kir. ügyészség és fél évig tartozik gondoskodni. E határidőn túl a csecsemőt csak abban az esetben kell tovább ápoltatni, ha az orvosi szakvélemény a gyermeket oly gyengének találja, hogy az másfél évi szoptatás után sem képes más eddellel táplálkozni. Ha az anya a szoptatás után is börtönben maradna, az estre úgy rendelkezik a körrendelet, hogy a gyermeket az ügyész székhelyén illetékes közigazgatási hatóságnak adják át. E körrendeletet valamennyi ügyészségnek és törvényhatóságnak megküldötték.

— **Jótékony adomány.** A f. hó 16-án Bogay Pongráczné, Buhreg Antalné és özv. Miller Lujza uróné által rendezett pikniknek, dacára a nagy kiadásoknak, mégis 17 frt 5 kr. tiszta jövedelme volt, mely körülmény a házasszonyok iakárköszségi méltán jellemzi. Ezen 17 frt 50 kr. tiszta jövedelmét a jótékonyadomány „Olvasókör“ pénztárnak adományozták. Ezen nemes szívt adományért fogadják a jótékony urnök jogakadémiai olvasókör legfőbb közönségét.

— **Kimutatás** a szerb és bolgár sebesültek javára befolyt könyöradományokról: 1. Vör. ker. egyll. villányi főktől: N. N., Szokoly Mari, Schuth Mari urnök és Prosch Artur ur 2—2 frt. Lorenz Karolin, Bárány Hermin, Schön Mariaka, Scheidl Miklósné, Wittenbarth Teri, Tauszig Diné, Csernaborsky Teréz, Szedlák Teréz, Takács Anna, Verhoczky Ida, Schuth Feith Teréz urnök, Bölcskey Gyula, Zvonicske Alajos, Schvabach Sándor, Csató Gyula, Komveinmann Frigyes, Czillinger Császár, Ritek Ferenc, Király, Kiesz Ferenc, N. N. és N. N. kar 1—1 frt. Varga Verona, Worlicsek Anna, Müller Róza, Heller Mari, Flack Mari urnök, Számuhil István, Kokas Ödön és Tauer Ádám kar 50—50 kr., összesen 35 frt 50 kr. II. Vör. ker. egyll. pécsi főktől: Zirczek Péter rendháza 5 frt. Nagyb. bört. Gradvohl Gyula, mélt. és főtiszt püspök Szabó Ferenc urak 3—3 frt. Nagys. és főtiszt, dr. Fesztl Károly, Girk Alajos, dr. Lechner János, Szeifritz István, Walter Antal kanonok, dr. Koháris Károly urak Koháris Beatrix uróné 2—2 frt. Szeifritz Szidonia, Ullmann Ilona urnök, nagys. és főtiszt, dr. Dobszay Antal és dr. Szeredy József, dr. Erreth, Kindl József és Alt és Böhm urak 1—1 frt. Angyal Pal ur 50 kr., összesen 32 frt 50 kr., a mely összeg, azaz 68 frt már rendelkezési helyére elküldött.

Színészet.

„Endre és Johanna.“

(Történeti szomorujáték 5 főlvonásban, Irta Rákosi Jenő. Első előadása a pécsi színházban jan. 22.)

A mi szinagazatónkunk egy különös tulajdonos, hogy dettre-bortura adatja elő a legkiválóbb újdonságokat, melyeket a fővárosi szinpadok, mint a szellem luxus-czikkeit a közelmúlban fölmutattak. Igaz, hogy a sok újdonság között volt sok selejtes is; de arról ő nem tehet, ha manapság a mi új, az rendszeren nem jó is.

Alig, hogy a nemzeti színház előadta „Endre és Johanna“-t, alig hogy a nagy por, melyet az ott fölvert, cioslott, ime egy hónap mulva itt látjuk a mi szinpadunkon — úgy, a hogy az meg van írva, az ő imponáns nagyszerűségével és nagyszerű libaival. Szó sincs róla, hogy „Endre és Johanna“ az újdonságok sablon fércelménye volna; de azért libáktól sem ment. De azok a libák olyanok, mint a lángész apró félszégei, mint a nagyemberek akadémikusokasái, az ember majdnem természetesekek találja. Míg a mi nagyszerű szabása, gyönyörű, tömör nyelvezete, a jelenetek kiszámított hatása, a mindenben fejedelemi előkelőség, mely egy pillanatra sem lesz nevétségessé, lelkünk, szemünket kápráztatba hozza, az alatt keresztül botlunk számtalan apró libák árkaiban, de oda sem figyeltünk, az érdekesség tovább rohannunk készlet.

Endrét, a magyar királyi herceget, kinek az öreg Róbert király eljegyezte Johanna unokáját, Nápolyba várják. Maga az öreg király pedig már a halálnak van eljegyezve, ő érte jönnek az első fölvonásban a fejedelemi rokonok s az udvar, élén a királynéval, imádkozni a nápolyi franciánszok templomába. Míg a szinlelősből ájtatos udvar bent imádkozik, addig az előcsarnokban, hol a fölönás játszik, Johanna és huga Mária fölzigatva lelkiismeretlen nevelőjükk által, azon tanakodnak, hogy mikép jussanak el az éjjeli farsangi ünnepélyre, melyet a város ur-szégénye szent Januario tiszteletére rendez? Mária kész a tervével, ő minden áron ott akar lenni, míg Johanna gyónni akar, hogy megkérdézhesse a papot, el mehet-e a dobdzásairól hírdet ünnepélyre? A nevelőnő, Sancia grófné gondoskodik róla, hogy olyan gyóntatót kapjon, a ki megadja a föloldozást, s a ledér Bertram gróft bujtatja a barátságába, ki különben is Johanna után bomol. — Egész vigjátéki kiindulás.

A második változásban szent Januario ünnepén vagyunk, szól a zene, dal, lebeg a tarantella, van évődés, civakodás, csók és kacagás özönével. Johannát is üzöbe veszi egy bamba halászlegény, ki erővel esközt akar tőle, s mikor ez segegyért kált, Endre, ki a szin elején mereng, odagugrik s megmenni az ostoba ficzkó ölelkezéseitől.

Johanna halászlegénynek van öltözve, Endrénék megtetszik a csinos pórtéany s viszont Johanna is szivesen pajzánkodik a szép Endrével, utóljára még csókot is kér tőle. Hisz most minden szabad! Endre majdnem megadja: de visszagondol jegyesére, tiszta lelke, a hogy azt Róbert barát finomította, nem engedni meg e csókraiból önnömgának.

„Elvénnem töled, a mi nem enyém, S odaadnám azt, a mi jegyese!“

— Mondja s elbuszik a szép halászlegényről.

E közben a nép megtudja, hogy Endre megérkezett Nápolyba, s éljezve rohan a színterre. Róbert barát pénzt szór a népek s az utjongva kíséri ki Endrét, míg Johanna a lelkiismerettől gyötörtetve fölkiált:

„Menny és pokol nyílt most egyszerre meg, Melyikbe hullok, angyal-seregek?“

Amitől már előre fél a néző s a m a következő fölönás érdekességét adja, az bekövetkezik. Endre a nápolyi trónteremben az egész udvar színe előtt találkozik

a szép halászlegényvel — most mint Johannával, mint jegyesevel.

Endre, ki Róbert barát nevelése alatt szigorú erkölcsöket tanult, föllázad azon tudatra, hogy egy királyi leány, az ő jegyese, ott kéjelgett a szt. Januario ünnepén, eszébe jut a kaczerül kért csók, eszébe minden — de feleli, hogy az öreg Róbert király s az udvar előtt áll, felelőségre vonja Johannát, kitor belőle az erkölcsös bíró s olyan szavakat vagdos Johannához és az udvarhoz, hogy mindenki felháborodik.

Az öreg tördött Róbert egy szavával megtöri a kínos jelenetet. Templomba, oltár elé parancsolja Endrét s az bámulatos módon megújásodva megy az esküvőre. A visszamaradt király megijed a történetek után, ilyen fejen nem hagyhatja a nápolyi koronát: „Nem jó volt a kötés,“ új rendelkezést ír, mely szerint a király Johanna, Endre csak — férj. Róbert, alig hogy kiteszi kezéből a tolat, elhagyja ereje, s meghal. Az esküvőről visszatértek előtt az új rendelkezés fölolvastatik s mikor Endre megtudja, hogy kitéttett a jogból, fölkiált: „Ez okmány semmis!...“ esküszöm, hogy nője és koronát királyi és férji szent jogomhoz méltón veszek föl vagy sehogy!“

A következőkben a tépett sebek sárgása játsza szomorú jelenéseit. Az ifju pár gyűlölködésben él, béktől, kivált Endre részéről, szó sincs. Az udvar is föl van forgatva, Róbert a magyar barát szigorú rendet tart a ledér népség között; ezek, hogy kijátszák a tilalmat, a kriptába mennek dözsölni, megszenstelenítve a porló csoportokat. Mi fűn vagyunk a kriptá fölötti kápolnában, hova Endre is belép s ezen keresztül ment Johannához, hogy fölkeresse szobájában. De az nines ott, az lent mulat a kriptában, megtudja, hogy Johanna is lent dözsöl a sirkövek között. Föllázad, tombol, átközdök és gondolatra, le akar törni a kriptába, hogy szétverje őket, mint villám a tajtékozó habokat; egyszerre szörnyű égi háború tör ki, mintha csak Endre lelke mélyéből jönne, a föld megrázködök, kitor a Vézuv, a házak összeomlanak, ember, állat egyaránt menekül. A tobzólok is reméltlen futnak föl a kápolnába. Endre utját állja Johannának s szörnyű átkokat szórva reá, odatuszkolja a golgotha keresztje elé, hogy vezekljen, de a mint Johanna odatérde, a kereszt összeomlik, s Endre mint az örült rohan ki a kápolnából. Az elhagyott Johanna most füriáknét kiált föl s amint tarentói Lajos belép, eszeveszetten döl karjaiba: „Tied vagyok, akár ki vagy, tied!“

Endre meggyilkoltatása el van határozva, az udvar sehogy sem tud meg egyezni a dolgok ilyen rendjével. Johanna tudja, de nem szól ellene, mellette sem. Bertram gróf vadszatkor ráles és le akarja döfni; de Endre megragadja és földre teperi. Endre megkegyelmez a bérenczek, de a fölberlő nevét szeretné Bertramtól megtudni. Bertram nem azért olasz udvaronc, hogy ne tudjon celszölni, rögtön tisztában van helyzetével s azt mondja, hogy Johanna kedvese bérelte föl, s hogy ki az, azt megtudja, ha éjjel dalt hallva Johanna ablaka alatt, kimegy — mert az a kedves jeladása a találkozára. „Ott leszek.“ Mondja Endre. — „En is.“ Mondja magában Bertram.

Az ötödik fölönás második változásában meggyeszer s utóljára találkozik Endre Johannával. Itt föltárják szívök minden zegét-zugát, s belátják mindketten, hogy féktelen szenvedélyeik mily örült helyzetekbe sodorják őket, mely botlort játszóttak el egymás menyországot. Már egymás keblén zokogják el az eddigi bánat utolsó akkordjait, hogy helyet engedjenek ezután az örömmek, a szerelemnek, mikor alant megzendül a dal.

Endrében újra fölülkerekedik a féktelen féltés ördöge, kiront a kertbe, hol a dal zeng, ott azonban tör vár rá, Bertram hurkot dob a nyakára, azon kúrt zsinórját, melyet maga Johanna adott Bertram kezébe. A gyilkosok megfojtják s megfutnak; de az örök elfogják őket s pallos alá kertünek.

Johanna örülten ront a holttestre, megszakad a szíve s holtan rogy Endre hideg tetemére.

Ime a dús tartalom. Csakhogy épen dús volta okozza, hogy annak egyes részei között nines meg az egységet alkotó fonál, mely az egyik gyöngyszemet a másikhoz fűzné. Olyan mint egy nagy quodlibet, mely hanyagul pompáztatja egyik-másik képét, a nélkül, hogy valami általánosat akarna kifejezni. Mintha Rákosi mindenki fölönást s annak minden egyes képét külön-külön, egymástól ridegen elválasztva, mint a vázlat képeket, írta és állította volna össze, s a nagy kép, melytől egyszersmind nagy hatást is remélhetne, még nem kész.

De aztán a részletei annál gyönyörkötöttebbek, mindenikbe öntött valami nagyszerű, mely annak a résznek központjává lesz s mely a hatását is biztosítja. Érdekesítő részletek Róbert haldoklasi jelenete, az esküvő utáni jelenés, midőn Endre a végrendeletet semmisnek nyilvánítja, de legimponansabb a harmadik fölönás második változása, a kápolnai jelenés, a hol Endre kitérése is egyszersmind a leghatalmasabb.

Az előadás dicseretere válik úgy a társulatnak mint a rendezőnek.

A halmaz szerep közül természetesen csak a kettő emelkedik ki: Endre és Johanna.

Endre nem igen hálás, de annál nehezebb szerep a Veszprémi Jenő, a folyton haladó, dalias termetű fiatal zene, tehetségéhez mérten igen szépen oldotta meg óriási feladatát. Ezzel a szereppel mutatta meg haladását a tavalyiakhoz képest. A tavaly még lágyan ümlelő lyrai szerelmes most dörög, tombol, harsog és cselekvésében erőt mutat ki, szóval ma — játszik. Nem eljátsza — hanem megjátsza a szerepet. Hanem a túlhajtottság ismét rovására esik, amiről e figyelemzet után — előre tudjuk — le fog szokni, mert az csak a fiatal erőt fekézhetetlen kiterjedése és nem megrögzött hiba.

Johannát, e nehéz, de hálás szerepet Perlaky Gizella játszta. Az ő szájából hallani Johanna gyönyörű beszédjét valódi élvezet. Hallani — mondjuk, mert szavaltában megtestesül az írás minden betűje. De a látásból, vagyis a cselekvésből kevesebb jutott az innyez szemeknek, mert játékában még nem teljes; nem plasztikus s különösen ez utóbbitól sok hiányzik. Hanem egy különös, majdnem megmagyarázhatatlan szerencsés modora van, melylyel átsiklik az ilyen túlkövetelések hídján s az ő alakítása mégis csak művészi marad.

Az epizód-szerepek közül egyedül Mezeyt és Réthet említjük meg, kik abból a kevésből is, mi nekik jutott, csináltak valamit. Réthet a ledér, szeleburdi Bertram gróba sok finom intrikumot öntött, míg Mezey mint Róbert király a legfőlegszőbb kívánalmakat is túlléptette mesteri haldoklási jelenésével.

Az öltözékek pompások voltak. Egyik szebb a másiknál, szürnyüködött is különösen a hölgy-közönség eme pazarlós föltölt (kivált ilyen szomorú időkben), volt ott minden — ami szép a szemnek, különösen Perlaky Gizella öltözékei valósággal fejedelmi pompával ragyogtak. (H.)

Árpa) jő	6	40
) középserű	6	20
) legalábbvaló	—	—
Zab) jő	6	50
) középserű	6	30
) legalábbvaló	—	—
Kukoricza) jő	5	50
) középserű	5	40
) legalábbvaló	—	—
Széna) jő	4	—
Szalma) jő	2	—

Nyílt-tér*)

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik Szabó János hált tetemeinek f. hó 28-án történt eltakarítása alkalmával számos megjelenésük és egyéb részvét nyilvánításuk által fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják öszinte köszönetünket.

Pécsét, 1886. jan. 20-án.

Özv. Szabó Jánosné szül. Finta Borbála és a rokonság.

*) Ezen rovat alatt megjelent-kért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

NAGY FERENCZ,
Laptulajdonos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ
felelős szerkesztő, főmunkatárs.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Néhai özv. Léhner Károlyné hagyatéka gondnokától nyert megbízás folytán közhírré teszem, hogy ezen hagyatékt részét képező

6 darab

pécsi egy. külv. takaréktári részvény,

az árvaszék utólagos jóváhagyása mellett eladó.

Venni szándékozők nálam tehetnek ajánlatot.

Németh Gyula

46. sz. (2-1) ügyvéd, megye-utca 11. sz.

Lakás bérbeadó.

Anna-utca 4. sz. ház emeletében 7 szoba, konyha, kamara, cselédszoba stb. f. é. május 1-től bérbeadó.

Értekezhetni ugyanott a háztulajdonossal.

39. sz. (3-2)

ifj. Mészáros Ferencz kárpitos és asztalos.

Ajánlja magát menyasszonyi kelengyék elkészítésére — épületek, lakások, ugyszintén szállodák és kávéházak berendezésére és stilszerű kárpitozására, kiváló jó elkészítéssel, lehető mérsékelt ár és pontos szolgáltatással.

Nagy raktár mindennemli kárpitos és asztalos butorokból

Pécsét, király u. (dr. Schwarz-féle ház.)

26. sz. (0-2)

Eladó ház!

Pécsét, szigeti országút 20. számú ház, a korona vendéglő közelében, mely áll: 3 szép lakás, istálló, kocsiszín, igen nagy udvartér és borkereskedésre alkalmas nagy pinczéből szabad kézből eladó. Tudakozhatni Mestris Imréné, belváros király-utca 38. sz.

304. (0-1)

Homeriana-thea.

Orvosilag ajánlott, kitünő gyógyszer

a tüdő és torok betegségek ellen (aszkor, fulladozás, gégebajok).

Meglepnő eredmények! Utasítás kívánatra bérmentve küldetik.

Egy csomag 1,20 márká. (72 kr.) Valódi egyedül A. Wolffsky-tól, Berlin N., Weissenbur gerstrasse 79. hozatható.

Erven Lucas Bols, cs. k. udvari szállító, k. német-alföldi udv. szállító

fennáll 1575 óta, Amsterdam

ezek különlegességei: az ország elsőrendű üzemeltetése tartatnak.

292. (20-17)

Daubitz gyomorkeserny

1861 óta kipróbált és jónak bizonyult, valódi kapható Grünbaum Albertnél, Irgalmasok-utca 2. sz. 326. (24-16)

TÖRLEY JÓZSEF és T., magyar pezsőbor-gyárosok

Promontoron, (Budapest mellett) a budapesti mágnási casino, a bécsi Jockey-Club és a bécsi Altadeliges-Casino egyedüli magyar pezsőbor szállítóinak valódi champagnei mód szerint előállított kitünő pezsőgöi, ugymint:

Talisman SEC (kellemes savanykás) és Grandvin rezervé (édes) üvegként 2 frt, Crémant rosé üvegként 3 frt árban kaphatók gyárunkban.

A gyár csak nagyobb megrendeléseket fogad el. Kisebb mennyiségben pezsőgöket kaphatók a város- és vidék minden nagyobb kereskedésében, valasint elárasztó szállodákban és vendéglőkben.

Különösen tehettek a t. e. közönség becses figyelméért a fent közölt által igen kedvelt és az egész continensen egyedül csak nálunk kapható specialitás „Vin brut” (a legkelemesebb fanyarított) pezsőgöbörnkra. Ára nagyobb megrendelésre 34. sz. (3-2) seképel 2 frt.

A nagyflórián-utcza-ban levő öt (5) számú ház eladó

Bővebbet ugyanott. 33. sz. (3-3)

Felvezetett és elvezetett férfitörő

Tehetlenség.

Biztos segély! A csász. kir. szabad. carton zabany nyál b. rki is meggyógyíthatja minden követezmeny nélkül, állandón a gyakran már 2 nap alatt, meg a gyógyíthatatlan káros és csokk óta tartó tehetselenséget is. K. llemes, külső és szövetben gyógyuló. A legelőbbkel prof. és orvosi szaklapok a legmelegebb orvosi ajánlatok a gyógykezesen kigyógyítottak ezének kószóm-irai, minden székrekedéssel minden szenvedőnek a carbon zabany használatát mely állandó sikert biztosít. Teljesen felszerelve használati utasítással s legelőbbkel prof. orvosi vélemény nyilvánításával 5 frt 80 kr. Tükör-ár mellett megkötőd. és es magában, tartalmá és eredetét nem ismerők. A csász. kir. szabad. carbon-zabany-főraktár: Bécsben VI., Gumpendorferstrasse 95. Dr. Alt mann Károlynál 7. sz. (0-2)

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-önnyvi hatóság közhírré teszi, hogy Egy József végrehajthatónak Kis Pal József és Kis Pal Róza férj. Borka Jánosné végrehajtható szenedő elleni 189 frt 90 kr. tőkekövetelés és járuléki iranti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő a manfai 17. sz. tjkönyvből az utjonnan nyitott 158. sz. tjkbe átjegy-zett I. telki birtokra ugy a 159. sz. tjkben felvett I. alatti telki birtok 600 frt becsértékben, továbbá a manfai 129. számú tjkönyvben felvett 10. sz. ház, udvar és kert felszerése 300 frt becsárban és az ugyanottan felvett 1274. és 1281. hsz. sz. ingatlanok fele része 200 frt becsértékben ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi márczius hó 5 ik napján délelőtt 10 órakor Manfán a közég házalón megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is, eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 60 frt 30 frt és 20 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszter rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadék-kepes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avogy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályzeret elismerényét átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék, mint telek-önnyvi hatóságnak 1885. évi október hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta: Gálovits Arthur, kir. törvényszéki jegyző.

44. sz. (1-1)

Az igazság legtovább tart!!

Nálkülözhetetlen a kitünő és fölülmulhatlan lótakaróm, melyeket egy 50 év óta fennálló, hírneves cs. kir. szabadalmazott

takaró- és pokrócz-gyár

helyisége kiürítése alkalmával magamévá tettem, és azért ezen ló-pokróczokat még a készle-tart, darabját csak 1 frt 60 kron

adom el. Ezen nagy, vastag, széles, elpusztíthatlan

ló-pokróczok

190 cm. hosszuk és 130 cm. szélesek, szines sávokkal ellátva, deszka vastagságúak, ezért valóban elpusztíthatlanok. Szétkúldés készpénz vagy utánvét mellett. — Minden nap küldünk ezen pokróczokból a világ minden részébe, és mindent a legjobb fogadtatásra találunk, mivel ezeket ágytakarónak is használhatják, és ez előtt kétszeresébe került. — Cím:

Exportwaarenhaus L. KON Bécs, II., Lichtenauergasse 9. 40. sz. (5-2) Kérjük a czimre jól ügyelni.

Felhívás minden családhoz.

Mindig igyekezve az ipar terén mindig újat és czélszerűt hozni az „Exportwaarenhaus zur Austria“

Bécsben Ober-Döbling, Mariengasse 31. sz.

Épen most a cs. kir. szabadalmazott Patent-Phönix-ezüst-evőeszközök vezérügy-nökségét elvállalta s azon helyzetben van, rendkívüli olcsó árakon ezen hasonlóhatlan jó evőeszközöket ugy nagyban mint kiskisben eladhatni.

Phönix-ezüst-evőeszközök

örökké fehér marad, tartós, mint valódi 13 lats ezüst

Mi a fenti Phönix-ezüst egyedüli elárusítására vagyunk feljogosítva és azt követőző csodálatosan olcsó árakat adjuk el:

- 6 darab asztalkes beforszárt aczélpengékkel 2 frt — kr.
- 6 darab tőmör patent Phönix-ezüstevőkanál koronával 1 frt 50 kr.
- 6 darab tőmör patent Phönix-ezüst-villa koronával 1 frt 50 kr.
- 6 darab patent Phönix-ezüst kávékanál koronával 1 frt 65 kr.
- 6 darab finom tojáskanál 1 frt 45 kr.
- 6 darab pompás tojásvő leg-finomabb frt 80 kr.
- 1 tőmör kitűnő tea-áru tartóval frt 50 kr.
- 1 tőmör kitűnő tejmerítő frt 50 kr.
- 1 „levesmerő” 1 frt — kr.
- 6 „késtártó” 1 frt 25 kr.
- 2 pompás gyertyatartó 1 frt — kr.
- 1 tőmör tálca 1 frt 50 kr.
- 1 finom czukor- vagy borsszűrő frt 40 kr.

49 darab 13 frt 50 kr.

Egy ily készlet, teljesen, 49 darabból egyszerre megvéve, csak 10 forintba kerül. Ugyanezen számú darabokat Britania ezüstből csak 7 forintért szállítjuk.

JEGYZET: Hogy a tisztelt közönségnek bebizonyítsuk, hogy a „Phönix”, ezen új fel-talált egy valódi értéket képvisel s a valódi ezüsthöz csaknem hasonlóan, visszavesszünk még hosszú évi használat után is a „Phönix” eszközöket: kávékanál, villák, még törött állapotban is, a vételárnak egyharmadán, a mi Phönix-patent-eszköz-eink keményes, ezüstpengésben, tisztaságban és vakító fehérségben felmulnak minden eddigi gyártmányokat, biztosítjuk minden egyes darabunk, mely a mi védjegy-ünkkel ellátott gyártmány, állandó fehér maradását. Nagyobb szállítványok is elvállaltatnak s a szállítás, vendéglős és kávé-háztulajdonos urak illó árendeményben részeseznek.

son Patent-Phönix az ezüst-imitációk közt az első rangot foglalja el s egész Európa részére nyert szabadalom által mint a legjobb, legegységesebb s leggyakorlatibb eszköz elismertett s kizárólag csak az „Austria” Exportwaarenhaus vezérképviselete által megrendelhető: Bécs, Ober-Döbling, Mariengasse 31. saját házában szétkúldésre a vidékre készpénz lekötés ellen, vagy utánvét mellett.

Hasonló tartalmú hirdetések csak utasítások. 43. sz. (4-1)

A resolvirszappan,

feltalálva és sajátkezűleg készítve

Pichler Ferencz-től cs. k. fő-állatorvos az osztrák-magyar hadseregben,

gyógyít minden külső sérülést és bőrküttést minden házi állatnál, eltávolít minden használati és szépségi hibát a lovaknál, különösen minden bennülszót gyógyít egy újat mint illtet és különösen mirigy-, esonszenvedések, kiváltképen izom-gyuladások és szerszám nyomással gyökeres gyógyszere.

A Resolvirszappan kitünő tulajdonságai következtében és gyógyítási eredményei miatt gazdasági egyesületektől állatorvosoktól és számos földbirtokostól ismételtan megfizetelő bizonyítványokkal és elismerő hálaíratokkal kitüntetett.

1 darab resolvirszappan 5 gramm tisztasúly, elengedő 10 beteg ló részére o. é. 1 frt 20 kr. 120 „ 25 „ 2 „ 10 „

Minden darab resolvirszappanhoz egy pontos használati utasítás a hazai nyelven mellékeltek.

Fő-elárusítás minden világrésze Wasilewsky és Pilaskinal Varsóban.

Főraktár: Magyarországon Török Józsefnél gyógyszerész Bpsten. Pécsét, Kovács Mihály gyógyszerésznél, továbbá kapható a legtöbb Magyarországi gyógyszerter és fúszkereskedésben.

Hogy minden utazás megakadályoztassék minden doboz resolvirszappan az ide mellékelte nyilvános letéteményezett védjeggyel és kézvonásokkal el van látva.

373. (10-10) Wasilewsky és Pilaski, Varsó.

Hirdetmény.

Mohács nagyközség előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy fele részben Mohács nagyközség, felerészben pedig Taray Endre bpesti lakos tulajdonát képező

„Korona” vendéglő bor- és pálinka-mérési joggal,

Mohács nagyközség tanástermében f. évi február hó 14 én délelőtt 11 órakor 1886. évi ápril hó 24-től 3 egymásután következő évre nyilvános árverés utján bére fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órákban betekintheők.

Mohács, 1886. évi január hó 13-án.

Bubreg Ferencz, bíró.

Hirdetmény.

Mohács nagyközség előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy a nagyközségben

a téli bor- és pálinka-mérési jog

a nagyközség tanástermében f. évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor, f. évi szeptember hó 29-étől három egymásután következő évre árverés utján bére fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órákban betekintheők.

Mohács, 1886. évi január hó 13-án.

Bubreg Ferencz, bíró.